

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 815

- K A R A R -

Kurulumuz Başkanlığına Milliyetçi Hareket Partisi Yüksek Seçim Kurulu Temsilcisi Kürşat ERGÜN ile Ömer KOÇAK tarafından gönderilen 19/03/2014 tarihli dilekçelerde; 18/03/2014 tarihinde yayına giren Adalet ve Kalkınma Partisi televizyon reklamında ana tema olarak Türk Bayrağına ve reklam içeriğinde ezan sesine yer verildiği, 298 sayılı Kanun'un 58. maddesinde; "Propaganda için kullanılan el ilanları ve matbuatlar üzerinde Türk Bayrağı ve dini ibareler bulunması yasaktır." denilerek bu değerler üzerinden propaganda yapılmasının yasaklandığı, ayrıca ilgili reklam filmi içeriğinde ezan sesine de yer verilerek, yukarıda sayılan kanun hükmünün dini ibareler konusundaki yasağına da aykırı hareket edildiği, Yüksek Seçim Kurulunun konu ile ilgili, seçim dönemlerinde uyulması gereken ilkeleri belirleyen Genelgesinin sonuç bölümünde "Yayın kuruluşlarının ırk, cinsiyet, sosyal sınıf veya dini inançları esas alarak yayın yapamayacaklarına" düzenlemesine yer verildiği, yine siyasi parti reklam yayınlarıyla ilgili Genelge'nin sonuç bölümünün 4. maddesinde; "Siyasi reklam yayınlarının 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkındaki Kanunu'nun 8. maddesinde yer alan ilkelere aykırı olamayacağı", 8. maddesinde ise; "İrk, renk, dil, din, tabiiyet, cinsiyet, engellilik, siyasi ve felsefi düşünce, mezhep ve benzeri nedenlerle ayrımcılık yapan yayınların yapılamayacağı" hükümlerinin yer aldığı, içerisinde Türk Bayrağının bulunduğu ve bu suretle parti menfaatleri ile ortak değer olan Türk Bayrağının özdeş gösterildiği siyasi parti reklamının yapılamayacağı, içeriğinde dini ibare ve sembollere yer verilerek, bu değerler üzerinde siyasi menfaat sağlamaya dönük siyasi parti reklamı yapılamayacağından hâlihazırda tüm televizyon kanallarında yayınlanmakta olan Adalet ve Kalkınma Partisi reklamının yasaklanması yönünde karar verilmesi istenilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Milliyetçi Hareket Partisi Yüksek Seçim Kurulu Temsilcisi Kürşat ERGÜN ile Ömer KOÇAK tarafından gönderilen 19/03/2014 tarihli dilekçelerde bahse konu reklam filmi hakkında öncelikle Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan böyle bir yayının bulunup bulunmadığının sorulması ve böyle bir reklam yayınının bulunması durumunda yayın ilkelerimize uygunluğu konusunun bir rapora bağlanmak suretiyle Kurulumuza gönderilmesi üzerine bir karar verilmesi gerekeceği yönündeki Yüksek Seçim Kurulu Üyeleri İlhan HANAĞASI ve Hakkı MANAV'ın önerileri oyçokluğu ile yerinde görülmeyerek işin esasına geçildi.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un İkinci Kesim'de "Seçim Propagandası" 49-66. maddeleri arasında düzenlenmiş olup, Kanun'un "Basın, iletişim araçları ve internette propaganda" başlıklı 55/B maddesinin birinci fıkrasında, "Seçime katılan siyasi partiler ve bağımsız adaylar, seçim propaganda süresinin sona ermesine kadar yazılı basında ilan ve reklam yoluyla veya internet sitesi açarak sözlü, yazılı veya görüntülü propaganda yapabilir."

"Propaganda yayınlarına ilişkin yasaklar" başlıklı 58. maddesinin birinci fıkrasında, "Propaganda için kullanılan el ilanları ve diğer her türlü matbuat üzerinde Türk Bayrağı ve dini ibareler bulundurulması yasaktır."

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun "Dini ve dince kutsal sayılan şeyleri istismar yasağı" başlıklı 87. maddesinde; "Siyasi partiler, Devletin sosyal veya ekonomik veya siyasi veya hukuki temel düzenini, kısmen de olsa dini esas ve inançlara uydurmak amacıyla veya siyasi amaçla veya siyasi menfaat temin ve tesis eylemek maksadıyla dini veya dini hissiyatı veya dince mukaddes taranan şeyleri alet ederek her ne suretle olursa olsun propaganda yapamaz, istismar edemez veya kötüye kullanamazlar."

hükümleri yer almaktadır.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 815

- 2 -

Resmî Gazetenin 5/12/2013 tarihli, 28842 sayılı nüshasında yayımlanan Kurulumuzun 30/11/2013 tarihli, 2013/554 sayılı, seçimlerde propaganda serbestliği ve süresi ile ilgili uyulması gereken usul ve esaslara ilişkin kararının "SONUÇ" bölümünde;

"G) Propaganda yayımlarına ilişkin yasaklar;

a) Propaganda için kullanılan el ilânları ve diğer her türlü matbuat üzerinde Türk Bayrağı ve dini ibarelerin bulundurulamayacağına (298/58-1),"

düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıdaki düzenlemelerden; propaganda sırasında Türk Bayrağı ve dini ibarelerin siyasette kullanılmamasının sağlanmak istendiği açıkça anlaşılmaktadır.

Her ne kadar 298 sayılı Kanun'un 58. maddesinin birinci fıkrasında "el ilânları ve diğer her türlü matbuat" üzerinde Türk Bayrağı ve dini ibarelerin bulundurulması yasaklanmış ise de, bu yasağın tüm propaganda unsurlarında uygulanmasının amacına daha iyi hizmet edeceği şüphesizdir. Nitekim Kanun koyucu Siyasi Partiler Kanunu'nun 87. maddesinde bu maksadını çok açık bir ifade ile hükme bağladığı dikkate alındığında yasağın, sadece el ilânları ve diğer her türlü matbuata ilişkin olduğu söylenemeyecektir.

İtiraza konu yaklaşık 3 dakikalık siyasi reklam DVD'sinin izlenmesi neticesinde, Türk Bayrağının, İstiklal Marşı'nın şiir olarak okunması eşliğinde ve ezan sesi ile birlikte ekranda gösterildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu siyasi reklamın propaganda ve yukarıda sözü edilen Kanun hükümlerine ve Kurulumuzun 30/11/2013 tarihli, 2013/554 sayılı, seçimlerde propaganda serbestliği ve süresi ile ilgili uyulması gereken usul ve esaslara ilişkin kararının "SONUÇ" bölümünün "G-a" maddesine aykırı olduğu açıktır.

298 sayılı Kanun'un 58. maddesinin birinci fıkrası ile Kurulumuzun 30/11/2013 tarihli, 2013/554 sayılı, seçimlerde propaganda serbestliği ve süresi ile ilgili uyulması gereken usul ve esaslara ilişkin kararının "SONUÇ" bölümünün (G) maddesinin (a) bendi ile Adalet ve Kalkınma Partisinin itiraza konu reklam filmi birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu reklam filminin propaganda yasakları kapsamında (Türk Bayrağı ve Ezan kullanılması) değerlendirilmesi gerektiğinden siyasi reklamın televizyon ve radyolar ile internette yayınlanmasının yasaklanmasına ve yayından kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- 298 sayılı Kanun'un 58. maddesinin birinci fıkrası ile Kurulumuzun 30/11/2013 tarihli, 2013/554 sayılı, seçimlerde propaganda serbestliği ve süresi ile ilgili uyulması gereken usul ve esaslara ilişkin kararının "SONUÇ" bölümünün (G) maddesinin (a) bendi ile Adalet ve Kalkınma Partisinin itiraza konu reklam filmi birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu reklam filminin propaganda yasakları kapsamında (Türk Bayrağı ve Ezan kullanılması) değerlendirilmesi gerektiğinden siyasi reklamın televizyon ve radyolar ile internette yayınlanmasının yasaklanmasına ve yayından kaldırılmasına,

/..

I.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 815

- 3 -

2- Karar örneğinin

- a) Gereği için Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına ve Bilgi Teknolojileri İletişim Başkanlığına,
b) Bilgi için Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Merkezine, Kürşat ERGÜN ve Ömer KOÇAK'a,
gönderilmesine,

19/3/2014 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA

Üye
Muharrem COŞKUN

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
Ünal DEMİRCİ

Üye
Ali KAYA

Üye
İlhan HANAĞASI

Aslına Ayardır
20.03.2014
M. Murat ÖZBEN
Yazı İşleri Sube Müdürü V.

Üye
Hakkı MANAV

Aslına Ayardır
20.03.2014
Faruk ÖZKAN
İdari ve Mali İşler Daire Başkanı